

Pla Director Sectorial de Gestió de Residus No Perillosos de Menorca (document d'abast sobre l'Estudi Ambiental Estratègic)

Antecedents

1. El 4 de desembre de 2017 la Presidenta del Consell Insular de Menorca tramet un ofici a la CMAIB per donar compliment a l'art. 18 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental (BOE núm. 296 d'11/12/2013) amb la finalitat de que l'òrgan ambiental determini l'abast de l'Estudi Ambiental Estratègic, adjuntant la següent documentació en format paper:

- Pla director sectorial d'infraestructures de gestió de residus no perillosos de Menorca 2017-2015. Memòria justificativa, redactat per DATAMBIENT i pel Consell Insular de Menorca. Novembre 2017.
- Document inicial estratègic redactat per DATAMBIENT i pel Consell Insular de Menorca. Novembre 2017.

A més en el mateix ofici es sol·licita el tràmit d'urgència del procediment d'Avaluació Ambiental Estratègica (AAE).

2. El Ple de la CMAIB del 30 de novembre de 2017 va acordar la tramitació d'urgència dels Plans Directors Sectorials de Residus No Perillosos (PDS RNP) de les quatre illes, donat que el 16 de novembre de 2017 el director general d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus va trametre un ofici a la CMAIB manifestant la necessitat de la tramitació d'urgència dels procediments d'AAE dels PDS RNP per complir amb les directrius europees i aconseguir que les Illes Balears disposin dels PDS RNP aprovats en la major brevetat possible.
3. El 9 de gener de 2018 l'òrgan ambiental va realitzar consulta a les administracions públiques afectades, segons el que preveu l'art. 19 de l'esmentada llei; el present informe s'emet una vegada transcorreguts els 23 dies atesa la tramitació d'urgència.

Resum Document Inicial Estratègic - DIE (novembre 2017)

El vigent PDS per a la gestió dels Residus No Perillosos de Menorca (2004-2012) es va aprovar el 26 de juny de 2006 (BOIB núm. 109 de 3/8/2006).

El diagnòstic i l'avaluació del Pla Director Sectorial d'Infraestructures de Gestió de Residus No Perillosos de Menorca (PDSIGRNPM), en relació a les seves repercussions ambientals, ja van implícites en la pròpia redacció ja que es pretén minimitzar l'impacte global que generen els residus a tots els nivells.

Principals objectius

El principal objectiu del PDSIGRNPM 2017-2023 és la reducció de residus i l'optimització de la seva gestió, tot tenint en compte els principis de la declaració de l'illa com a Reserva de Biosfera.

Amb el present Pla es pretenen assolir els següents objectius generals:

- Disposar d'un instrument de planificació que determini les necessitats, prioritats i directrius generals per gestionar les infraestructures de tractament dels residus de Menorca, d'acord amb el context normatiu actual i els objectius establerts en el "Plan Estatal Marco de Gestión de Residuos" (PEMAR), aprovat el 6 de novembre de 2015, així com el Pla Insular de Gestió de Residus de Menorca (2017-2023), en tramitació.
- Establir les necessitats d'implantació de noves instal·lacions de tractament de residus a Menorca, així com els condicionants mínims per a la ubicació i desenvolupament de les mateixes.
- Millorar el funcionament de les infraestructures de tractament de residus existents, així com la seva eficiència.

Abast i contingut del Pla

L'àmbit territorial s'estén a tot el territori de l'illa de Menorca. El període de validesa del Pla s'estableix en 8 anys, compresos entre el 2017 i el 2025, establint una pròrroga automàtica en el cas de no ser substituït per un nou Pla.

Alhora de redactar el Pla s'ha considerat l'increment poblacional degut al turisme que pateix l'illa entre els mesos de maig i octubre; durant aquest període es pot arribar a acollir més de 180.000 persones, duplicant la població de l'illa.

El Pla té per objecte la planificació de la prevenció i gestió de la següent tipologia de residus generats a Menorca:

- Residus domèstics i comercials: rebuig, paper i cartró, envasos lleugers, vidre, FORM, restes vegetals, residus voluminosos.
- Oli vegetal i usat.
- Roba.
- Residus d'aparells elèctrics i electrònics (RAEEs).
- Animals domèstics morts.
- Pneumàtics fora d'ús.
- Residus de construcció i demolició.
- Llots de depuradora.

Així mateix, el Pla contempla la xarxa de deixalleries de Menorca com a infraestructures per a la recollida i emmagatzematge de les següents tipologies de residus amb característiques de perillositat:

- Fluorescents i llums de vapor de mercuri.
- Bateries.
- Piles.
- Frigorífics i electrodomèstics amb CFC.
- Olis minerals usats de procedència de particulars.
- Altres residus domèstics amb característiques de perillositat.

El Pla donarà continuïtat i establirà condicionants per a l'autorització de certes actuacions de millora, ampliació o limitació de capacitat de tractament per a les instal·lacions ja existents, i determinarà les ubicacions i condicionants per a futures instal·lacions.

A continuació es detallen les infraestructures de gestió de residus de Menorca contemplades en el Pla Director Sectorial d'Infraestructures de Gestió de Residus de Menorca 2017-2025:

Plantas consideradas servei públic de caràcter supramunicipal. Titularitat: Consorci de Residus i Energia de Menorca	
Plantas existents	
<ul style="list-style-type: none"> • Planta de tractament mecanicobiològic. • Planta de selecció i condicionament de recollida separada. • Forn incinerador d'animals morts i materials específics de risc. • Abocador controlat de residus no perillosos. 	Àrea de gestió de residus de Milà (Maó)
<ul style="list-style-type: none"> • Xarxa de deixalleries 	Alaior, Ciutadella, Ferreries, Es Mercadal, Es Migjorn Gran, Maó i Sant Lluís.
Plantas noves previstes	
<ul style="list-style-type: none"> • Planta de tractament integral de residus voluminosos 	Maó
<ul style="list-style-type: none"> • Planta de transferència de residus de Ciutadella 	Ciutadella
<ul style="list-style-type: none"> • Planta de biometanització de biorresidus 	Àrea de gestió de residus de Milà (Maó)

Alternatives

Es consideraran alternatives relacionades amb la necessitat o no de la implantació de noves infraestructures de tractament de residus dins del territori, l'anomenada alternativa 0.

Una vegada analitzades les instal·lacions existents i determinada la seva evolució en l'àmbit temporal del Pla, s'establiran les infraestructures necessàries per al desenvolupament del mateix i, d'acord amb l'annex V de la Llei 22/2011 de Residus i Sòls Contaminats, s'establiran els criteris d'ubicació per a la identificació de l'emplaçament i capacitat de les futures instal·lacions de tractament previstes en el Pla.

També es plantegen alternatives respecte a la gestió dels biorresidus, els residus voluminosos i els recollits a Ciutadella, atès que són els residus que presenten majors problemàtiques de gestió actualment.

Potencials impactes ambientals

En relació a la previsió d'espais per a la ubicació de les futures infraestructures de gestió de residus, el PDSIGRNPM adopta els criteris següents:

- Planta de transferència de residus de Ciutadella: s'ubicaria dins la zona delimitada pel Polígon Industrial on actualment s'hi ubica la deixalleria de Ciutadella, o futura zona de creixement del mateix.

- Planta de tractament integral de residus voluminosos: s'ubicaria a la mateixa ubicació on s'emplaçava la planta anteriorment existent que es va calcinar el passat estiu de 2017.
- Planta de digestió de fangs de depuradores i altres biorresidus: en cas que s'opti per la construcció d'aquesta infraestructura, el Pla en preveu la seva ubicació dins dels terrenys on actualment s'hi emplaça (Àrea de Gestió de Residus de Milà).

És a dir, cap d'aquestes ubicacions implicarà cap canvi d'usos respecte les classificacions i qualificacions urbanístiques del sòl actualment previstes en els planejaments urbanístics municipals i supramunicipals (PTI).

Pel que fa a les futures instal·lacions de gestió de residus que puguin plantejar-se d'iniciativa privada, el PDSIGRNPM estableix que aquestes s'ubicaran en aquells emplaçaments la classificació i qualificació urbanística dels quals en garanteixi la compatibilitat, sense detriment d'allò que determini l'òrgan ambiental en relació als EIA que calgui redactar.

En quant a les instal·lacions de residus existents el PDS no preveu la desaparició de cap d'elles.

En una primera valoració, es pot afirmar que l'impacte ambiental global derivat de la construcció de noves instal·lacions i millora de les ja existents serà positiu, ja que permetrà disposar d'unes infraestructures de tractament de residus adequades per a l'assoliment dels objectius ambientals en matèria de gestió de residus de prevenció, preparació per a la reutilització, valorització i eliminació establerts per la normativa vigent i el futur Pla Insular de Gestió de Residus de Menorca 2017-2023. També disminuirà la quantitat de residus i els recursos continguts en aquests, al mateix temps que es reduiran les emissions de gasos d'efecte hivernacle.

Informes administracions afectades

Direcció General d'Agricultura i Ramaderia. Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari (16/1/2018)

"Vista la documentació presentada, no s'observa cap incidència sobre l'activitat agrària. Per tant, NO hi té res que al·legar des del punt de vista agrari"

Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus.
Departament d'EA, QA i Residus (6/2/2018)

"... Si bé l'Avantprojecte de Llei de residus i sòls contaminats de les Illes Balears i el Pla de Prevenció i Gestió de Residus Peril·losos de les Illes Balears (PP-RP) no s'han adoptat formalment, es considera que el PDSIGRNPM els ha de tenir en compte a fi de ser instruments coherents un amb els altres i evitar incongruències futures.

Les conclusions de la direcció general queden resumides en el document adjunt: PROPOSTA DE DIRECTRIUS PER ALS INSTRUMENTS DE PLANIFICACIÓ DE RESIDUS DE LES ILLES BALEARS (III) "

Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic. Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera
(20/2/2018)

"[...] El PDSIGRNPM 2017-2025 no planteja mesures rellevants per aconseguir una millora important en reducció, reutilització o reciclatge de residus, sinó que es limita donar cobertura a les necessitats actuals de gestió, sense implicar una transformació.

S'haurien de detectar potencials elements d'economia circular. Si s'utilitzen residus com a subproductes o com a matèria primera de cara a fabricar nous productes s'estarà reduint la seva generació, donant valor i establint nous models de negoci.

... El forn incinerador MER, ubicat a les instal·lacions de Milà, funciona malament. S'han detectat diferents no conformitats en les mesures per part d'Organisme de Control Autoritzat per a l'Atmosfera, Difícilment aquest forn podrà donar lloc a compliment de valors límit, així doncs, s'hauria de contemplar un canvi o millora important en aquesta instal·lació."

Consell Insular de Menorca. Direcció Insular de Cultura i Patrimoni. Servei de Patrimoni històric (27/2/2018)

"CONCLUSIÓ: efectuat el control arqueològic esmentat en els antecedents i vist que l'àmbit d'actuació no afecta més terreny que el que figura en el plànol de la pàgina 25 de la Memòria, cal assenyalar que el Pla Director no afecta patrimoni històric."

Consideracions tècniques

1. En primer lloc s'ha d'aclarir que la documentació tramesa pel Consell Insular de Menorca, tant la Memòria com el Document Inicial Estratègic, fan referència al Pla Director Sectorial d'Infraestructures de Gestió del Residus No Peril·losos de Menorca (PDSIGRNPM) 2017-2023.
A l'informe emès el 6 de febrer de 2018 per la Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus s'adjunten unes Directrius en relació a la planificació en matèria de residus; en aquestes directrius es constata que el Pla Director Sectorial de Residus no Peril·losos (PDSRNP) ha de constar

de dos documents; si bé és cert que els documents normatius es poden desglossar en diversos apartats, des del punt de vista ambiental, s'han d'avaluar conjuntament.

2. El PDSRNP de Menorca es tramita com a Avaluació Ambiental Estratègica segons els art. 17 i seg. de la Llei 21/2013, de 9 de desembre de 2013, d'avaluació ambiental (BOE núm. 296 de 11/12/2013).
3. Per altre part, el Ple de la CMAIB de 30 de novembre de 2017 (a petició del director general d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus) va acordar aplicar la tramitació d'urgència al procediment d'AAE a tots els PDS de Residus No Perillosos, inclòs el de Menorca.
4. El vigent PDS de Residus No Perillosos de Menorca es va aprovar a la sessió ordinària del Ple del Consell Insular de Menorca de 26 de juny de 2006 (BOIB núm. 109 de 3/8/2006).
5. Cal recordar que el vigent PDS va ser avaluat a la Comissió Permanent de la CBMA de 6 de maig de 2003 (exp. CMAIB 4485/2003) la qual va emetre informe favorable amb una sèrie de condicions:

1. *S'incloguin en el text normatiu els plànols i els requisits tècnics mínims de les infraestructures previstes en el Pla.*
2. *No s'ampliï Es Milà a causa que és una zona declarada LIC i ZEPA, així com AANP pel PTI de Menorca.*
3. *Les plantes previstes en el Pla que no tinguin els requisits tècnics mínims en el text normatiu, tramitin la declaració d'interès general de manera ordinària.*
4. *Es suprimeixin aquelles disposicions en matèria de residus perillosos, excepte aquelles que fan referència als Materials Específics de Risc (MER) ja que existeix un conveni entre el Consell Insular de Menorca i el Govern de les Illes Balears.*
5. *S'incorpori en el text normatiu un article que faci referència al futur Pla de Vigilància, el qual serà redactat per l'òrgan competent en matèria de vigilància i control, en aquest cas la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears.*
6. *Corregeixin les errades materials detectades: ..."*

6. El principal objectiu del PDSIGRNPM 2017-2023 és la reducció de residus i l'optimització de la seva gestió, minimitzant així l'impacte global que generen els residus a tots els nivells.
7. Amb la redacció del present Pla es plantegen els següents objectius generals:
 - a) Disposar d'un instrument de planificació per gestionar les infraestructures de tractament de residus.
 - b) Establir les necessitats d'implantació, els condicionants mínims per a la ubicació i desenvolupament de noves instal·lacions.

- c) Millorar el funcionament de les infraestructures de tractament de residus existents, així com la seva eficiència.
8. Des del punt de vista ambiental es considera molt positiu el fet de millorar el funcionament i l'eficiència de les instal·lacions ja existents; es tindrà especialment en compte els problemes existents a l'abocador des Milà i al forn incinerador de MER.
 9. En referència a les noves infraestructures de residus que proposa el Pla, en el DIE s'indica que la seva ubicació no suposarà cap canvi d'ús en la seva classificació o qualificació actual, no obstant s'haurà de dur a terme un estudi d'alternatives en referència a la ubicació de les noves infraestructures.
 10. Per a la redacció del Estudi Ambiental Estratègic seria interessant que s'analitzés el Pla de Vigilància del PDS vigent i les seves conclusions, intentant millorar totes les mancances detectades des de la seva aprovació, si n'és el cas.

Conclusió

Per tant, revisada la documentació presentada el 7 de setembre de 2017, d'acord amb l'art. 18 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es proposa que l'Estudi Ambiental Estratègic (EAE) tengui en compte, a més del contingut mínim detallat a l'Annex IV i el previst a l'art. 20 de la Llei 21/2013, els següents aspectes:

1. S'han d'avaluar els possibles efectes sobre el medi ambient del PDS, que haurà d'incloure la prevenció i gestió dels residus no perillosos, així com també les noves infraestructures previstes.

Tot i que la Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus i els consells insulars, en matèria de residus de les Illes Balears, han acordat elaborar com a dos documents diferenciats sota el paraigües de Pla Director Sectorial de Residus no Peril·losos (PDS RNP):

- a) Pla de prevenció i gestió de residus (PPG) que tindrà els continguts mínim establerts a la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats.
- b) Pla d'infraestructures que tindrà els continguts establerts a la Llei 14/2000, de 21 de desembre, d'Ordenació Territorial.

Des del punt de vista ambiental, els dos documents s'han d'avaluar conjuntament en un únic Estudi Ambiental Estratègic.

2. Anàlisi del compliment dels condicionants de la Comissió Permanent de la CMBA de 6 de maig de 2003 en referència al PDS vigent i, si és necessari, incorporar modificacions respecte del Pla que es proposa.
3. Revisió del Pla de Vigilància del PDS vigent i les seves conclusions, intentant millorar totes les mancances detectades des de la seva aprovació, si n'és el cas.
4. Estudi d'alternatives de les noves infraestructures que es proposin, escollint la més adequada des del punt de vista ambiental. S'han d'analitzar alternatives de diversos aspectes: ubicació, tècniques disponibles, implantació infraestructura (alçada, profunditat excavació, integració paisatgística, ...), etc.
5. Respecte de les infraestructures existents que estan incloses en el PDS vigent i es mantenen en el present Pla: diagnosi de com estan funcionant i els seus impactes associats, valorant si les mesures correctores proposades (als diferents documents d'avaluació ambiental que es varen redactar) s'estan aplicant i si són efectives; en cas contrari, proposar-ne de noves o millorar les existents per tal de minimitzar els impactes que actualment estant generant.

Menció especial es tindrà en referència a l'abocador des Milà.

6. Apartat específic referent a la integració paisatgística de les instal·lacions, equipaments, infraestructures o serveis que es preveuen en el PDS; s'hauria de poder veure la integració en el medi mitjançant fotomuntatge o simulació 3D.
7. Segons el Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera es podrien establir les següents mesures específiques per evitar la contaminació atmosfèrica (veure l'informe del 20/2/2018). A mode de resum s'esmenten els principals punts:
 - S'haurien de proposar mesures rellevants per aconseguir una millora important en reducció, reutilització o reciclatge de residus.
 - S'haurien de detectar potencials elements d'economia circular. Si s'utilitzen residus com a subproductes o com a matèria primera de cara a fabricar nous productes s'estarà reduint la seva generació, donant valor i establint nous models de negoci.

- s'hauria de contemplar un canvi o millora important al forn incinerador MER, ubicat a les instal·lacions de Milà.
8. Segons la Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus es tindran en compte les observacions resumides en el document "PROPOSTA DE DIRECTRIUS PER ALS INSTRUMENTS DE PLANIFICACIÓ DE RESIDUS DE LES ILLES BALEARS (III).

Tramitació i consultes:

Respecte a la tramitació s'ha de recordar que, per tal de donar compliment a l'art. 21 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental (BOE núm. 296 d'11/12/2013), el Consell Insular de Menorca ha de sotmetre a informació pública la versió inicial del Pla Director Sectorial de Gestió de Residus no Peril·losos (PDSRNP) de Menorca, acompanyat de l'Estudi Ambiental Estratègic (EAE), el qual s'haurà tengut en compte per a l'elaboració del PDS.

Simultàniament, el Consell Insular trametrà la versió inicial del PDSRNP i l'EAE a les Administracions públiques afectades i a les persones interessades que han estat consultades prèviament.

Es recorda que el termini de informació pública i el de consultes serà de 23 dies, donat que el Ple de la CMAIB del 30 de novembre de 2017 va acordar la tramitació d'urgència al procediment d'AAE a tots els PDS de Residus No Peril·losos, inclòs el de Menorca.

Per tant durant el tràmit d'informació pública es consultarà, com a mínim, a les següents administracions:

- Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca:
 - DG d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus. Departament d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus
 - DG Recursos Hídrics. Dep. tècnic de Coordinació i Gestió de l'Aigua:
 - Servei d'aigües superficials
 - Servei d'estudis i planificació
 - DG de Espais Naturals i Biodiversitat. Dep. Medi natural:
 - Servei de planificació
 - Servei de gestió forestal

- DG d'Agricultura i Ramaderia. Servei de reforma i desenvolupament agrari.
- Conselleria d'Hisenda i Administracions Públiques. DG d'Interior, Emergències i Justícia. Departament d'Emergències
- Conselleria de Territori, Energia i Mobilitat. DG d'Energia i Canvi Climàtic.
- Conselleria de Treball, Comerç i Indústria. DG de Política Industrial. Servei de Mines.
- Consell Insular de Menorca:
 - Departament d'Ordenació Territorial i Turística
 - Departament de Medi Ambient i Reserva de la Biosfera:
 - Direcció Insular Medi Rural i Marí
 - Direcció Insular Reserva de la Biosfera
 - Departament de Cultura i Educació. Direcció Insular Cultura i Patrimoni
- Agència Balear de l'Aigua i Qualitat Ambiental (ABAQUA)
- Entitats ecologistes a l'àmbit de Menorca (GOB Menorca, etc.)
- Ajuntament de Maó
- Ajuntament de Ciutadella
- Ajuntament de Ferreries
- Ajuntament de Es Mercadal
- Ajuntament de Alaior
- Ajuntament d'Es Castell
- Ajuntament de Sant Lluís
- Ajuntament de Maó

Palma, 7 de març de 2018

La cap de la Secció I de la CMAIB

Isabel Dameto Truyols

Vist-i-plau
La cap del Servei
d'Assessorament Ambiental

Margalida Femenia Riutort